

КОЛЕ НЕДЕЛКОВСКИ

Песни

С К О П Ј Е
1945

КОЛЕ НЕДЕЛКОВСКИ

Песни

С К О П Ј Е
1945

Издава Друштвата на уметниците, журнали-
стите и научниците, — Скопје

Кале Неделковски

Молскавици

Младост попарена

— Де гиди, либе Гроздано,
Гроздано, мерак јунашки,
што ми ти, либе, станало,
та што си млада легнала?

Дали те болест фанала,
ели ти ропство дотегна,
ели си рани церела
на твои мили другачки?

Ели па клета за мене
тешка те тага налегна,
што сум ле седум години,
либе, на пушта туѓина?

Де море, уста отвори,
Гроздано, леле, прозбори,
и бели раци рашири,
горко си либе загрни! —

Гроздана клепки подигна,
широки очи отвори,
крвави солзи пророни,
кротко му, леле, прозбори:

„Егиди, либе, Богдане,
не прашај, не ме распрашуј,
што ми е, леле, станало,
та што сум млада легнала;

а туку слегни в дворови
накини китки шарени,
што сум ги, либе, садила,
со горки солзи вадила . . .

И така седум години,
либе, ти абер не стори,
тага ми срце изеде,
на смрт ме млада повали!“

Писна ми Богдан до Бога,
и рипна Грозда загрна:
Ах, верно либе, проштавај,
проклета да е јабана!

А зошто мајка несреќна
бели ти писма не дала,
а ги е клета криела
и си е сеир гледала?

Како се, душо, скапуеш,
на таа пуста постела,
и како црна црнееш,
на таа младост зелена! —

Смири се, Гроздо, затрај се
срце со гајрет нарани,
живот ќе бликне од тебе,
цел век ќе бидеш крај мене!

Богдан над неа остана,
очи од неа не симна,
ја пои с лути церови,
па млада в младост изгасна!

Грозда ја в земја ставија,
над гроб ѝ разви трендафил,
а Богдан с народ измачен,
борба за правда прегрна!

Причинуење

Кој ли повте да ми дојде,
кој ми зеде сладок сон,
кој ми таму очи лаже,
кој се метка по тој мрак?

Па и кој ли ветер вее,
и ме фрла в силен студ
дали сенка на дуф силен
ели страден мајкин лик?

В темен мрак ми умот штука,
чело рони студен пот.
Немам сила... Срце пука...
Еј ми тежи тешка ноќ.

О, ти, моа душо страдна.
О, ти ум мој — пламнат жар,
не се нити сенки вијат,
нити мајкин страден лик,

туку, ах, е прво либе,
сон не знае, гори в жал,
гради кине век да скрие —
чека в младост ноќ и ден.

Раткина неволја

Што ми Ратка рано стана
рано пусто в темни зори,
та си седна в бели двори,
тага вие, солзи лее.

Нели Раткин глас ми дочу,
таа ми ти пушта гора,
од жал, леле, лисја рони
и на Ратка кротко збори:

„Дојди, Радо, пиле младо,
што ал, Радо, ми те најде,
та сред тоа ноќно време,
тага виеш, солзи лееш.

Каква мака ми ти мачи,
леле, Радо, клето срце,
дал за мајка ел за татка,
Радо, леле, ти заплака?

Дали, Радо, сон си сони
та од сон се ти исплаши,
ели, Радо црна чума
прво либе ти удрила ?“

— Ејди, горо, шумна горо,
шумна горо јаворова,
ни за мајка, ни за татко,
ни за прво либе жалам,

туку друга тешка мака,
на срце ми, горо, лежи,
тоа леле, пусто ропство
сиот народ што запусте !

Рането срце

Откако ноќ се зададе
и пуста темна темнина
падна врз земја широка,

ја ми те, Родне, зачекав,
со тажни очи загледав
у тоа ваше пенцере.

Та белки ќе ми излезеш
бисер си уста д'отвориш
и да ми мило прозбориш,

ели со рака мермерна
ишарет да ми направиш,
рането срце да скротиш.

А ти се, Родне, не мерна,
ни ме со очи погледна,
нити со рака намавна !

И така ноќта измина,
рујна се зора зазори,
в срце ми рана с'отвори.

Низ рана, Родне, заигра
твоето лице калешо
со тија очи пламени.

Жив отруен

I

Болки ме вијат,
гради јад вријат,
срце се души,
живот се суши.

А солнце силно,
грејнало милно,
над китки бујни,
над гори стројни.

На сегде довлет —
ора се кршат,
сал мене в пролет
болки ме вршат.

Една сал знаев,
по неа чмаев,
и она штукна,
в срце ме клукна.

А сега седам,
век црн си гледам,
ах, кај си, радост,
за свидна младост?!

О, дојде ли клета
у црнило сета
со образ си чумен,
со ум си изумен?

За прошка ли идеш
и гради ќе кинеш,
а в треска ја горам,
со смртта се борам.

Од подбив и лаги,
цел гнијам у таги.
Ах, доста е веќе —
в гроб ми е среќа.

О, уште ли стоиш,
се виеш и гориш?
Ај надвор од мене! —
Ха . . . срце ти вене?

Чичко ми . . .

на М. Г. Војницалија

Нажапчи врата и тргна,
на старост со свиен грб,
по викот на мисли светли,
низ проклет и немил свет.

Пред ништо нигде не запре,
пред пари и имот грд,
пред спомен од младост бујна,
пред радост од стара чест!

И така без дом се скита
и горе за народ свој,
а нигде ни стреа пуста
да сведеш на старост лик.

И носен вечно од маки,
на камен тврд заспа сон,
о, заспа и песни викна,
за робја и роден крај.

О, заспа во туѓина клета,
без екот да чуеш мил:
Клепа твој песни што вие,
и држи цри роб на штрек.

Ропство

— Дејди, моја мила мајко,
откај иде силен екот,
дење-иоке век ќе крене
мира, мајко, не ни дава?

Дали негде огин гори
та сред огин змии пиштат:
ели, мајко, веди трештат
та се пушта земја тресе? —

„Нити, синко, огин гори,
ни сред огин змии пиштат,
нити веди, синко, трештат,
ни се пушта земја тресе,

туку, синко, полошо е
и од огин и од вода:
врве, чедо, тираи гладен
низ нашава црна земња,

кај што мине — чума мори,
кај што седне — земја пишти,
нигде помен не остави,
ни од живо, ни од мртво.“

Работник

По земници влажни
ноќеви тежат,
а векови тажни
на срце лежат.

А брзам сабајле
и полн со гајле
у мугра да станам
лимња да фанам.

Сè рабога сакам,
по клубови акам,
а никој ме неќе —
ех, стар сум веќе.

Се така се молкнам
парталав — кален,
се така го тегнам
животов жален.

а младост црнина
по скелиња мина,
сè малтер си носев,
без стра се јазев.

А сега ме свило —
злото ме пие
и драго и мило
без ден ќе згние.

До кога ли вака
шепот без екот?
Па доста сме, браќа,
робја на векот.

Од матен ни поглед
да молсне веда,
да стокмиме довлет
за наште чеда.

Стачка

Стијна тој страшен екот
над темен и крвав град,
запре и проклет викот
за ропство на роден брат.

Не носи ни ветер ладен
тажна песна по свет,
извил ја аргатин гладен,
сред дуздисан палат клет.

Ни човек — сенка се мерка,
по скеле со сведен врат,
од тешка мака да стенка
со свито срце од глад.

А еј ги, с пламнати чела,
се врвчат, у буен рој,
од очи молска им сила
за крвав и страшен бој.

Врват до крај за да сринат
стрвта у господар клет
и мачни срца да пливнат
у радост сред грејнал свет.

Одродени . . .

Зошто, синко, така траеш,
зошто бујна глава веднеш,
зошто машко срце стегаш
и сред пламен — младост чмаеш ?

Треска ли те силна тресе,
тешка ли ти куќа тежи,
прва ли те изгор рани,
слана ли ти младост слани?

„Ни ми, мајко куќа тежи,
ни ме прва изгор рани,
ни ми слана младост слани,
туку силна жалба жалам.

Ете веќе цела вечност,
како, мајко, болна лежиш,
никој в куќи не ни стапил,
нити пусто некој прашал.

Дал си, мајко, род немаме,
ели спомен лош не дели,
та не можат да ни дојдат,
ели гајрет да ни пратат?"

— Дејди мое мило чедо,
не ме прашај — гре ме вие,
род се има, ред се знае,
кога в куќи пукот врне.

Ами сега страшна болест,
пуста бедност над нас тежи,
кој ќе сака да ни дојде,
кој ќе сака да не види ?

Ангелко

— Стани ми, Геле, стани ми,
стани ми, сине на мајка,
пуста се зора зазори
над гора солнце огреа.

Стани ми, сине, Ангеле,
облечи руба ајдушка,
нарами пушка берданка
и тргни в Китка планина!

Сред неа, синко, завртел
татко ти силна дружина
и страшна борба заврзал
со тија Турци поганци.

И ете, цела недела,
чести ми пушки пукаат,
а штом се зора зазори,
јачат и тажни гласови!

Јунак се, Геле, потресна,
наеднаш рипна на нози
облече руба ајдушка
и грабна пушка берданка.

Летна ми, јунак, отиде,
у таа Китка планина
и таму татка пронајде
в чело со куршум пронизан.

Ангелко нити прозбори,
ни солза од жал пророни,
а туку пушка одрами
и страшна борба поведе!

На кинисуење

Позапри, мајко, затрај се,
доста ме, леле, испрака,
доста си солзи излеа
по тија пусти патишта.

А туку, мајко, погледај,
погледај, леле, послушај,
како ми пилци запреа
песни сред пролет радосна:

како ми вода затраа,
темни ми карпи писнаа,
а гора лисја пророни
од твојте тажни гласови.

Ја, мајко, тргнав, заминав,
куса си пушка нарамив,
планина Пирин развила,
бајрак се вее сред неа;

Ја ќе го, мајко, дофнам,
над село ќе го развеам,
та ќе те, мајко, куртулам
од тоа ропство крваво.

Не колни

Затрај, мое клето срце,
не тажи и не колни,
што се мое младо лице,
толку рано измени.

Нити колни образ свиден
в бел свет што ме изведе,
а сред живот пуст и страден
темен гроб ја изеде.

Туку ајде в скрежни жили
налеј сила јунашка,
та со робја — браќа мили —
гнет да сринам крвнишки.

Стоан на Ордановци

На млади, море, години,
Стоан ми пушка нарами,
излезе в гора зелена,
со своа бујна дружина.

Не може јунак да трае,
ропство му тежи над глава,
ни може мајки да гледа
се в тија солзи кржави.

Оде што оде дооде,
младост си в борба изживе,
тешка го тага налегна
на гради машки јунашки:

тага за мајка сирота,
в црило што ја остави
и мила млада невеста
со таа убост приказна.

Се така в темно навеан,
од тешки мисли измачен
тргна со болка на срце
и викна песна запеа:

„Еј гиди, горо, мајко ле,
доста ми стреа правеше,
со надеш душа вртеше
и лути рани цереше.

Доста ме вода поеше
од твојте бистри извори,
и песни, горо, слушаше
од душа пуста ајдушка“.

Млад јунак песна допеа,
патишта пусти дооди,
крај река Врелка достаса
и страдна душа отвори.

А тиран — крвник — пусија
со страшен глас му извикна...
И куршум екна — пропиште
онаа песна проклета.

Стоана в гради погоди,
смртна му рана отвори,
замина, оф не испушти
сред младост бујна, јунашка.

Потемна небе, прогрме,
цела се земја затресе,
брег темен од жал распукна,
прибра си сина Стоана.

Мајка

Клета е мајка тргнала,
тргнала, леле, писнала,
низ таа Руен планина,
за прво чедо Никола.

Дегиди, сине, Никола,
крвава рано на срце,
излези, сине, не чекај
страда си мајка пречекај.

Да ми те, синко, послушам
како ми гора веселиш;
да ми те, синко, погледам
како ми бајрак развеваш!

Зошто ме, чедо, не слушаш?
Тежок ли сон те налегна,
борба ли страшна поведе,
чума ли чета разгони?

Ели ми лежиш пронизан
сред чело машко-јунашко,
та ми ти црни гарвани
ајдушко месо креваат?

Провикни, сине, Никола,
клета си мајка зарадуј,
та цела в гроб да не лежам,
од тешка тага за тебе!

СКИТНИК

Везден одам, везден траам,
везден в судни маки чмаам. . .
Глава веднам. . . Солзи леам
и сред лути рани тлеам.

Блиска рода нигде немам,
ни при живи дел да земам:
Немам либе. . . Гори младост. . .
Дни се нижат в страшна гладост.

Лејте, очи, солзи жешки,
гини, срце, в рани тешки!
Роб ќе стане, ден ќе светне,
младост пуста в крв ќе летне.

Пеш по светот

Пеш по светот

(поема)

Песна прва

Греј, о мила месечино сјајно,
греј и огреј мој страден род,
во мачна душа шепни му тајно
за дните нови под златен свод.

И ете и ја тргнуам рано,
протегам рака со пламнат глас:
прости, о земјо, со срце збрано
дојде тој пусти најгрозен час.

Ја знам за дните тешко ќе врват,
ни глас ќе чујам од народ свој,
години црни жили ќе здрват,
може и в крвав да паднам бој.

А кој ли жив ќе истрае така,
да скрие дните во гробен сон,
всред тешко ропство и глад и мака,
да лежи кротко на ладен трон.

Па што е живот и поглед стрелен
ако не борба за народ мил:
во дните тешки да бидеш верен,
да развееш смрт над тиран гнил.

Знам, о роде, ќе дочекаш слава,
може и ек од судбата лош,
може со болка да преклониш глава,
да скриеш срце од дигнат нож.

И сè па, ајде, ќе истраеш во век,
ќе бидеш пазач на ден и ноќ,
стра и трепет ќе сееш со ред,
заклучен вулкан со грозна моќ.

* * *

Води ме, ајде, ти пат мој прашен,
запази спомен од мојот траг,
до дека живот — поројот страшен
ме врати на роден праг.

И тогај морен нема да шепнам
за спомен со засипнат глас,
а бурно, ех, бурно ќе викнам:
ете не, братко, најсреќни нас.

Ој ти, Вардар, шуми, играј,
шуми играј од жалови,
до дека ни стари мајки
глуво шетат низ дворови

И со шепот низ ум трештен
чеда свои споменуат.
О Криволак, со крв есвштен
црни дни се изминуат.

Шуми Вардар, жално стенка,
траќа се о камен брег.
Кротко шетка црна сенка,
исплакуе својот век.

А тирани в радост жешка
прославуат денот прв,
што со туѓа крв јунашка
стасале си земен врв.

* * *

Кој ќе ти, душо, помогне,
кој ќе ти младост поврати,
ако не смеот народен,
ако не живот прероден?

Каде, о пат, се извиваш,
кој спомен ќе ми разбудиш,
душа ли па ќе растресеш,
рани ли ќе ми преврзеш?

Па ли за бој, ех, подигнат
од страден народ проколнат,
ели за дните престари,
кога е скинал синџири?

Ајде ме води преведи
пред какви да се спомени,
само сред свет ме изведи,
срце ми чисто остави.

* * *

Расцвете небо муграво
крваво сонце огреа, —
над таа земја студена
чуден се покров постила.

Народ ли мој ќе насмееш,
о сонце мило, весело,
век кога страшен пребродил
и го со болка товарил?

Бунтот е тука народен —
„дигнат за живот слободен“
копнеж на млади контета
за власт и слава проклета.

Човекот вчера замислен
полиња црни раздробил,
вековни карпи разништил
и бујни гори исплашил.

А тука пушка притегнал,
куќа и свидни оставил,
с пламен од очи јунашки
небо и земја запалил.

Екнале, пиштат в темнина
два света век надтегнуат
као да бура в планина
борба со простор повела.

Викнале ропски векови,
трмнал и султан изедник,
со сили ете последни
за дни се борат слободни.

Остана време стемнето,
несреќни мајки расплака —
кај ќе си чеда приберат,
кај ќе си век да векуат.

А вие клети ајдуци
од огин раци дрпнавте,
пламенот уште не вивнал,
и се во дворци прибравте.

И сред тој блесок приказен
далеку од бол народен
во страстен пир се спуштивте
немирен дув да смирите.

А над вас еј си легнуат
клетви за век да векуат
и срамните ви имиња
темнина ќе ги покрива.

Ај сал ти, Горче, разодуј!
Знам оти свет ти дотегнал:
тешка си глава потпирај
кај што ти народ издијнал.

Гоце си протест подигна,
изведе силна дружина,
а ти си назад остана
сведок за правда народна.

Дваица бевте јунаци —
гении од род народен,
пуштивте стрвни трговци,
во срам да врлат Илинден.

* * *

О Солун, Солун, гранитен камен,
ти пат на борби, на стра и крв,
колку низ тебе тиранин земен
палил и грабал со бесна стрв.

Ти роди до две имиња славни —
чеда и моќ на цел еден свет,
кои во дните најтешко темни
зарија нож во варварски век.

И сега течат векови светли
на шир и долц со твоата реч,
само тебе, мој маченик клети,
те гмечи тежок тирански меч.

Но па си еј, со песната моќна,
со бурниот живот на Егеја брат,
но па си еј, со надежда сјајна
за светли дни, за ноќот драг.

* * *

А кај криеш твојата радост,
у колку тиа долбина
од ноќот, што разнесе радост
низ мрачната ширина?

Со уплав ти запраша светот:
мој ли се тија синови,
што решиле дните да скусат
на рани ми крвави?

И поглед ти вистина мачен
видел ли друга милина,
као Орце, бунтовен, мрачен,
што гине за светлина?

А Пирин, Олимп светнале гледат,
со гордите врвови
и коски на јунаци пазат,
сред бур и снегови.

Сал една сенка се сени
над модрата рамнина
и гледа образ да смени
за понови времиња.

Сам ли си, Беаз куле срамен,
низ земјава крвава,
та свивуеш срце од камен
во морската долбина?

Ај дигни, расеј си поглед,
ќе видиш разпрснати
колку историја сидат
од зандани стемнети.

И гордо со крвните браќа
си дружно почекајте,
со крајот на нашата маќа
во срам да изгорите.

* * *

О Пирин, бујна планино,
мачна ми душа постана.
Зар тука пат ќе доодам,
зар тука свет ќе догледам?

Крени се, ајде, покрени,
земи ме в бујна пазува
и ми со шепот раскажи
за Гоце и за дружина.

Чи очи па ќе останат,
кога над тебе прелетат,
од радост да не размолскат,
светови да не распрашат?

О Пирин, не ме оставај,
вода и земја раздиплуј!
Векови тука минале,
тежок си род оставиле.

Каде е Гоце прошеткал
со своја силна дружина,
каде се Јане извикал,
тиранин каде исплашил.

А порој и ти планински,
чедо на чест и чистота,
ти сега брзаш ајдутин
гласот на Јане присвоил.

И моќта страшна, бунтовна
и вера вечна народна,
грабнал си стрвно, заграбал
и во ноќ темна кинисал.

Какво си клетник замислил?
Негде ли бунт ќе покреваш,
абер ли брз да направиш,
од робство ли да куртулиш?

Ти низ крв срамна премина,
во кавга браќа остави
и вик над Пирин ајдушка
од ропска земја неслушаш.

Запри, о клетник, почекај,
запри и смртта прекини
и братски души запали
слога за борба достојна.

А сега ајде, проштевај,
земјо на маки вековни!
И ја те црна преминав,
со страдна душа останав.

Песна втора

Бодни, о поет, твојата муза
да летне над раширен свет,
да пее со горчива солза
за гладни под ропски гнет.

А па ти ајде, потривај раци
пред големци со сладок смев
и продавај дедовци, внуци
да наполниш жабешки мев.

Слушај, о народ, поцрнет,
еј тија песни викнати
за твојот живот истегнат,
за твојте солзи бликнати.

Зар уште смев не достаса
до твоа уста смрштена,
зар уште гнев си притискаш
да не се диво насмееш?

«О, роде, какво дочека!
Време ли, свет се изродил?
Ако ти песна наредат,
кожата ќе ти продадат.

Кoj ли па слеп е останал,
кој ли се кукнал оглувен,
па да со мака разбере
сверот за ошто копнее?

Еј и друзи свет веселат,
пискат, радост сејат,
као да ти оро виеш,
а не в солзи гниеш.

И на сегде вик издигат,
и во надеж гонат —
ех зар борба да поведат, —
друзи ќе го сторат.

Кој ли сега па ќе слуша
како роб се траќа,
кога горда еј Витоша
сладок смев ни праќа.

И од таа темна гора
песни наши, ора
ќе се вијат, ќе се вејат,
надежда ќе сејат.

* * *

Ај вие, чеда народни,
вистински славни јунаци,
викнете, грм издигнете
за да си живот смирвте.

И тогај ропство крваво
векови ќе го покријат,
само од тажни приказки
светови ќе си разберат.

1941

Врвчат се дните, години летат,
крвави бразди по нив се вијат,
полни со екот од злоба жолчна,
плачеви, солзи од болка вечна.

А с моќта страшна народот вика,
од очи лута пизма му блика —
врвете еј, не вртете глава,
чекаме друзи — гордост и слава!

И сè па уште здивени, бесни
креваат вик за времиња лесни,
со страшна врева небо ќе урнат
за мачен народ правда да турат.

Викнале, пиштат со сиот печат.
За кого сега радост па готват?
За вас ли, мајки, с немоќни чеда,
што векот солзив живот ви глода?

За вивнат крај ли со небо сроден,
разлеал вулкан лутина своа,
ели за народ обосел, гладен,
со жал се сака помоќта срамна?

О, пир да сторат требело славен
западни коњи со кумир срамен —
народи цели во мрак да фрлат
во пот и солзи за да се скапат.

„Еве ви, браќа, жени и ќерки,
светли и чисти роснени капки —
јадете, пите, души насладете
и си бујни страсти усмирете.

Европа сета вас ќе ве слави,
венци ќе китат вашите глави, —
нашите срца за спомен вечен,
ќе носат дните на светов среќен“.

Крвници клети — па што да сторат,
в животот кога само си горат,
народни коски само да глодат,
плачеви, пепел сегде да гледат?

Па кој низ светов расеа смртта
смрачи му дните-ширина црна,
па кој со злоба насрчи стрвта,
за грабеж по виделина сјајна?

Ете, о свете, погледај — идат
тирани нови крв да ти пијат,
со бујни химни в сон да те стават
со тешки лаги за да те ранат.

Но само една песна ти знаеш —
векови што се пеале — пеат,
и сега в будно срце ја пазиш —
тирани в борба за да си згазиш.

Глас од Македонија

О, трајте, трајте, тирани недни!
Доста се тија лаги и злоба —
пакостен глас од устите гадни
над мојот народ у секоа доба.

Та ете веќе векови цели
пишка и стенка од волци гости—
за брата вијат кој да го дели,
за да му глода сувите коски.

Па нека сега сам да си реши
со своа волја судба и сева,
в животот еднаж сам да се теши,
д' издигне славно свој род без врева.

Та Шар и Пирин дружно да викнат
родната песна в небеса темни
и бурниот Егеј—на век да плиска
тешкиот глас на новите химни.

Вракјање

О, страдна земјо, јунашка,
одбрази образ набразден,
одви и срце поврати
од луги рани вековни.

Еве ти чеда погледни,
радоста твоа, мајчице,
со очи полни правдини,
гордост за свет и светлина.

Зошто, ох, така немееш,
уште ли не си веруеш,
или ти сила истина,
мајчински да не погледнеш?

Разбрав, о грозна грешнице,
мајка на црни сираци,
земја на коски прснати
од борци — млади јунаци.

А за нас, мајко, не прашам —
гладни и голи скитници —
колку си горка тлеала,
колку си отров голтнала.

Ај нека тија останат —
темни и стари времиња,
а сега гради разгрни,
својте си чеда прибери.

И викни, мајко, извикај
радост и песни истури
за твојте гладни сираци,
за твојте клети скитници.

Во тугина

Разгоруј небо, разгоруј,
огнови бујни, пламени,
фрлај и диво расфрлуј
низ таа земја стемнета.

Па ако негде догледаш
моме со образ увилен,
смили се, срце смири му
и го со надеж зарадуј.

Оти ја сè сум далеку —
ширна не дели ширина,
а в гради млади долбоко
сладок ни спомен остана.

Уф, сè тој пат се извива,
проклето сонце одмина,
мекава свест ми завива,
ах либе, таа тугина.

Сè така ли ќе живејам —
тугино, болка најлута,
без да си младост приберам
крај либе, радост долбока.

На поетот

Кажи, певец, што те мачи,
што не знаеш нигде мир?
Страден вик на сегде — јачи
од душа ти—земна шир.

Својте болки ли си пееш,
тегла ли за народ твој,
та сè така солзи лееш,
низ сиот си живот свој?

Ел низ пламнат ум ти минат
први дни од роден крај,
па се грчиш да не летнат
и ти смрачат срце сјај?

Љубов в гради ли те гори
и те плаши страшен свен,
смртен поклон ли те мори
за богатство срамна тлен?

Пеј, о братко, пеј за народ
и му песни бурни дај,
та со моќ да урне сводот
од робство над роден крај.

Поздрав . . .

На Венко Марковски

Поздрав, о левец, со венец славен,
од твојот народ подарок скап,
исплетен в борби, од векови носен
за чедо свидно со долбок траг.

Ти чекор шириш пред остра сабја,
истурил тиран врз тебе јад,
ти чекор шириш пред лута ламја,
што грабнал стрвно твој роден праг.

Но народ поглед во тебе заплел
и гордо врви со чекор тврд,
крвнишки камшик ли ќе го запре
да сида дните со славна смрт ?

Врвиш, врвиш пред остра сабја,
те тера властен тиранин клет,
а дув ти моќен сред народ — глумја
му грее патот за среќен свет.

Нека го, нека дивее клетник
и шири крила над твојот крај,
нека го, нека сам си е кобник
за дните свои со црн крај.

Мајка и син

Кажи, о мајко, кажи ми,
зошто си уста затвори,
дали те болка прободe,
ели ти срце скамене?

Дали па ја те наранив —
младоста што си оставив,
нив туѓи земји заодив,
народни маки загледав?

Кажи ми, ајде продумај,
кажи ми, што да направам —
земја и свет ќе превртам
сал да ти душа оттушам.

Палати ли да издигнам
и слуги, ех да развртам,
за да си младост исплачат
и да си живот закопат?

А низ нив млада невеста
да цвести и да развива
и с песни, мајко, весели
снежни да крева постели.

Ели да тргнам без гајле
бајрак од смев да развеам
низ тија пусти меани
со мои мили другари?

Ајде, ај не трај, прозбори,
мајко, на ум ми помогни,
па макар смртта смрштена,
млад да ме од свет откине.

Лулка си глава покреваш,
дочу ли пискот разнесен,
виде ли земја студена,
борци што стрвно прибира?

Ај сега, поглед заврти,
надежда в срце поврати!
ти гледа чедо, одгледа
борец за свидна слобода.

Б Е Л Е Ш К А

Во ова издание на песните од Колеџа Неделковски спроведена е насекаде замената ол, во примери како: солзи, долго (и во насловот: „Молскаваџи“, место „Мъскавиџи“), така како што и самиот Колеџа почнуе да пишуе во својата втора збирка „Пеш по светот“. Другите преправки се чисто правописни.
